

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.343/2023/4.

A felperes:

felperes

felperes címe.

A felperes képviselője:

Dr. Péterfi Vera ügyvéd

ügyvéd címe.

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Tóth Balázs Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

40.P.21.611/2022/10.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet rendelkező részében a felperest terhelő illetékfizetési kötelezettség összegét 7.800 (hétezer-nyolcszáz) forintra javítja ki.

Az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperes által az államnak fizetendő eljárási illeték összegét 149.460 (száznegyvenkilencezer-négyszázhatvan) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak 23.280 (huszonháromezer-kétszáznyolcvan) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 2016 februárjától párkapcsolatban lévő peres felek 2016 júliusától egy év múlva bekövetkező szakításukig együtt is éltek, közös háztartásban a felperes másfél éves korú gyermekével.

[2] Az alperes a felperest több ízben, különféle módon bántalmazta, fizikailag, verbálisan, a lakásukban és nyilvános helyeken, egyben zaklató jelleggel lépett fel a felperessel szemben.

[3] A felperes feljelentése alapján folyt büntetőeljárásban a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.B.20.334/2021/17. számú ítéletével – az alperes valamennyi vádpontra és sértettre kiterjedő beismerésére tekintettel – az alperest 2 rendbeli kapcsolati erőszak büntetében és testi sértés büntetében bűnösnek találta és 6 hónap szabadságvesztésre ítélte. A büntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

[4] A felperes a következő, valódi tárgyi keresethalmazatban álló követeléseket terjesztette elő.

[5] Elsőként annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy 2017. július 1-jén hozzávágta a járókeretét és több alkalommal testszerte, főként a fején, karján és felsőtestén ököllel megütötte, a bokájánál fogva lerángatta az ágyról a padlóra, bezárta a lakásba és onnan nem engedte ki, majd egy telefontöltővel ütlegelte, összetörte a mobiltelefonját, sértegette, műanyag játékokkal dobta meg és belerúgott a sípcsontjába, megsértette az emberi méltósághoz, a testi épséghez, az egészséghez és a személyes szabadsághoz fűződő jogát. Erre tekintettel kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.000.000 forint sérelemdíj és annak 2017. július 1-től a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésére.

[6] Második keresetében annak bírósági megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy 2017. szeptember 5-én a település, tér neve tér és körút 15. szám közötti útszakaszon a telefonját a kezéből kicsavarta, vele kiabált, több alkalommal meglökte és leköpte, majd követte a település, körút 15. szám alatti munkahelyére, ahol a liftben kezével a nyakánál fogva nekinyomta a falnak, közben folyamatosan szidta, trágár szavakkal illette, megsértette az emberi méltósághoz, a testi épséghez, az egészséghez fűződő jogát. Erre tekintettel kérte az alperes kötelezését 400.000 forint sérelemdíj és annak 2017. szeptember 5-től a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésére.

[7] Harmadik keresete annak megállapítására irányult, hogy az alperes azzal, hogy 2017. október 5-én a ingatlan címe alatti lakásába a tudta és beleegyezése nélkül bement, ott a számítógépét bekapcsolta és a levelezését megnyitotta és elolvasta, megsértette a magánlakáshoz és magántitokhoz való jogát. Ennek alapján kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 200.000 forint sérelemdíj és annak 2017. október 5-től a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésére.

[8] Negyedik keresete annak megállapítását célozta, hogy az alperes azzal, hogy 2017. október 5-én a település1, út neve úton vele kiabált, lökdöste és leköpte, majd a lakásán is többször leköpte, lökdöste, folyadékkal leöntötte, tárgyakkal megdobálta, a nyakánál fogva a falnak nyomta, a nyelvét a szájába nyomta, a hasába térdelt, amitől összegörnyedve a földre került, majd a földön fekve több alkalommal ököllel megütötte, megsértette az emberi méltósághoz, a testi épséghez, az egészséghez fűződő jogát. Az alperest ezzel összefüggésben 600.000 forint sérelemdíj és annak 2017. október 5-től a késedelemmel érintett naptári félév

első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

[9] Ötödik keresete szerint kérte az alperes kötelezését a testi épséghez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi joga megsértéséből eredő kára miatt 91.000 forint kártérítés és annak 2017. július 1-től a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai, továbbá 130.000 forint kártérítés megfizetésére.

[10] Arra hivatkozott, hogy az alperes valamennyi, a büntetőeljárásban neki tulajdonított, és a vádiratban szereplő cselekményét elismerte, bűnösségét és az általa elkövetett jogsértő magatartásokat jogerős büntetőítélet, teljes beismerő vallomását pedig a bírósági jegyzőkönyv tartalmazza. Az alperes valamennyi magatartása alkalmas arra, hogy a felperes személyiségi jogait megsértse.

[11] Előadta, hogy az alperes a bántalmazása során összetörte a mobiltelefonját, amelynek pótlásáról kellett gondoskodnia. A két összeg különbözetét, 91.000 forintot kérte kártérítésként megfizetni az alperestől.

[12] A büntetőeljárás során jogi képviselőt hatalmazott meg, akinek ügyvédi munkadíj gyanánt 130.000 forintot fizetett ki, e költsége a büntetőeljárásban nem térült meg, ezért kárként jelentkezett.

[13] A sérelemdíj meghatározásánál azt kérte figyelembe venni, hogy a bántalmazás során testi, lelki sérüléseket szenvedett el, melyeknek hosszan érvényesülő hátrányos következményeit viseli. A bántalmazások részben kiskorú gyermeke előtt zajlottak, akinek az események lelki szenvedést okoztak és az alperes tettei a gyermekkel fennálló kapcsolatot hátrányosan befolyásolták. Pánikrohamokat kapott, ezért pszichoterápiára járt, a feljelentés folytán kihallgatásokon kellett részt vennie, a büntetőeljárás terheit is viselte és a történetek a munkavégzésben is hátráltatták. Nőgyógyászati problémái keletkeztek, hosszas kezelésre, operációra szorult, a kapott ütegektől elgörbült az orra, ez további egészségügyi panaszokat okozott. Mindezzel az alperes a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait sértette meg. Az alperes feltörte elektronikus levelezését, mellyel magántitkaihoz fért hozzá, bezárta lakásába, ott tartotta a felperest akarata ellenére, megsértve magántitkához és személyes adataihoz fűződő jogát. Az alperes az engedélye nélkül behatolt a felperes lakásába, így magánlakáshoz fűződő személyiségi jogát is megsértette.

[14] Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-át, a 2:43. §-ának *a)*, *b)* és *e)* pontjait, a 2:46. §-át, a 2:51. §-át, a 2:53. §-át és a 6:48. §-át jelölte meg.

[15] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

[16] Nem vitatta a jogerős büntetőítéletben szereplő magatartásait, azonban kifejtette, hogy e magatartások nem vezettek a kereset szerinti sérelmekhez, így a felperes által követelt sérelemdíjigényt sem alapozzák meg. Kifogásolta, hogy a sérelemdíj összegét a felperes – a felek kapcsolatának folyamatossága ellenére – jogsértésenként külön jelölte meg, egyebekben is kiragadva a felek közti kölcsönös sérelmek sorából. Kérte annak figyelembevételét, hogy a büntetőeljárásban már szankcionálta a bíróság, így a sérelemdíj egyik jogpolitikai célja ezáltal már megvalósult, amely a sérelemdíj összegét is csökkenti. Vagyoni viszonyai alapján a tőle követelt összeg teljesítésére nem képes, illetve annak teljesítése őt eltúlzott mértékben sújtaná.

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy 2017. július hó 1. napján, 2017. szeptember 5. napján, 2017. október 5. napján a felperest fizikailag és szóbeli módon bántalmazta, lakásába engedélye nélkül bement, számítógépes levelezését

megnyitotta, elolvasta, a felperest saját lakásába bezárta és onnan nem engedte ki, megsértette a felperes testi épséghez, egészséghez, személyes szabadsághoz, magánlakáshoz, magántitokhoz fűződő személyiségi jogait.

[18] Az alperest 2.200.000 forint sérelemdíj, továbbá 91.000 forint, valamint ezen összeg után 2017. szeptember 21-től, illetve 2017. július 1-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamat, valamint 380.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[19] Az alperest 137.000 forint, a felperest 78.000 forint illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte.

[20] Az elsőfokú bíróság döntése kialakításánál a Ptk. 2:42. § (1) bekezdését, a 2:43. §-ának a), b), e) pontját és a 2:46. § (1)-(2) bekezdését alkalmazta. Jelentőséget tulajdonított az alperes beismert nyilatkozatainak, azokkal összefüggésben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 266. § (1) bekezdése alapján járt el.

[21] Az alperes védekezésére figyelemmel azt vizsgálta, hogy a felperesnek a jogsértésekkel az általa megjelölt összegben merülhetett-e fel sérelemdíj iránti igénye.

[22] A keresetben megjelölt és bizonyítottak tekintett cselekményekről és magatartásokról megállapította, hogy azok a felperes személyiségi jogait sértőnek minősülnek, ugyanis a fizikai bántalmazás a testi épséget, egészséget, a lakásba a felperes akarata ellenére történő bezárás és ott tartás a személyes szabadságot, a magánlakásba történő behatolás és bent tartózkodás a felperes tudta és engedélye nélkül a magánlakáshoz, magánélethez fűződő személyiségi jogot, a felperes számítógépének bekapcsolása és az ott fellelt levelezés megnyitása, elolvasása (megszerzése) a magán- és levéltitokhoz fűződő személyiségi jogot sérti.

[23] A bíróság ezért a Ptk. 2:51. §-ának (1) bekezdése szerint megállapította a felperes személyiségi jogainak megsértését.

[24] A keresetben és az ellenkérelemben foglaltak alapján bizonyítást folytatott a felperest a Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdése alapján megillető sérelemdíj nagysága tekintetében, érvelése szerint a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel.

[25] Abból indult ki, hogy a sérelemdíj nagysága körében folytatott bizonyítás nélkül, bírói mérlegelés alapján is megalapozottnak tekintette a felperes által követelt sérelemdíj összegét, függetlenül attól is, hogy a felperes az összeget az egyes jogsértő magatartásokra lebontva határozta meg. Ennek indokaként kifejtette, hogy az összesítve meghatározott 2.200.000 forint sérelemdíj az elkövetett jogsértések súlyával, számával, a bántalmazások hosszú időn keresztül fennálló jellegével, az októberi jogsértés kiskorú gyermek jelenlétében történt elkövetésével együtt értékelve a kért sérelemdíjat megalapozta. A felperes személyiségét az alperes részéről érő támadás súlyossága külön bizonyítás nélkül is milliós nagyságrendű sérelemdíjat alapoz meg.

[26] Az összeg meghatározását a felek közötti élettársi kapcsolat és a kölcsönös veszekedések nem befolyásolták. A kapcsolat egyik tagja által tanúsított verbális agresszió sem képes csökkenteni az egészséget és testi épséget ért erőszakos behatás mint jogsértő tevékenység súlyát. E körben a bíróság annak is jelentőséget tulajdonított, hogy a felperes fizikailag hangsúlyosan kiszolgáltatott volt az alperesnek.

[27] Az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményeként arra következtetett, hogy a felperes által előadott hátrányokat a tanúvallomások is alátámasztották.

[28] Az alperes ellenkérelme nem terjedt ki a kártérítésként követelt összegek vitatására, amely összegen belül az alperes által összetört telefonkészülék pótlását a bíróság

az alperes elismerése, a telefon megvásárlásának ténye és körülményei tekintetében a felperes okirati bizonyítékai alapján bizonyítottnak találta. A Ptk. 6:519. § és a 6:522. § (2) bekezdésének a) pontja alapján rendelkezett e kár megtérítéséről. A büntetőeljárásban igénybe vett jogi képvisellel felmerült ügyvédi munkadíj összegét nem tartotta kárként érvényesíthetőnek, ezért az erre vonatkozó keresetet elutasította.

[29] Határozatának indokolása szerint a felperest döntően pernyertesnek tekintette és a feleket a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelezte a perrel felmerült, ügyvédi munkadíjként felszámított költség és a feljegyzett illeték megfizetésére.

[30] Az ítélet ellen az alperes fellebbezett.

[31] Jogorvoslati kérelme elsődlegesen az ítélet megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalására irányult. Másodlagosan a sérelemdíj mérsékelését kérte.

[32] A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört illetően a Pp. 369. §-t jelölte meg.

[33] A fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a sérelemdíj megállapításához a személyiséget ért nem vagyoni sérelem szükséges. Ennek érdekében a személyiségi jogsértést állító félnek meg kell jelölnie azt a konkrét nem vagyoni sérelmet, amely őt az állított jogsértő magatartás következtében érte. A jogsértés ténye önmagában nem alapozza meg a felperes sérelemdíj igényét, a személyiségi jog sérelmének kiegyenlítéséhez a sérelemdíj alkalmazása szükségtelen. A felperes nem tett eleget a sérelemdíj tekintetében bizonyítási kötelezettségének. Ezért az elsőfokú bíróságnak arra kellett volna következtetnie, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte olyan súlyú nemvagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélését indokolná.

[34] Az alperes – erre vonatkozó jogi indokolás nélkül – megismételte azon kifogását, hogy a felperes az egyes jogsértések tekintetében külön számította fel a sérelemdíj követelését. A sérelemdíjként meghatározott összeget pedig továbbra is eltúlozottnak tartotta.

[35] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdésére utalva jelentőséget tulajdonított a sérelemdíj kettős funkciójának: kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsértés tekintetében, és emellett magánjogi büntetésnek is tekintendő a hasonló jogsértések megelőzésének céljával. Megítélése szerint a büntetési cél figyelembevételével a sérelemdíj összegének meghatározása során a kétszeres értékelés tilalmába ütközött, mert a bűncselekményt is megvalósító személyiségi jogot sértő magatartás miatt megtörtént az alperes büntetőjogi felelősségre vonása.

[36] A sérelemdíj összegét tekintve az alperes kérte figyelembe venni személyes körülményeit, amelyek kizárják a megállapított sérelemdíj megfizetését.

[37] A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet fellebbezett részének helybenhagyására és az alperesnek másodfokú perköltségben marasztalására irányult. Ennek összegét a jogi képviselővel kötött megbízási szerződésre utalva, 50.000 forintban határozta meg.

[38] Kifejtett álláspontja szerint a fellebbezés nem tartalmazza annak megjelölését, hogy az alperes milyen indokok alapján, milyen jogszabálysértésre alapozza az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló kérelmét. Az alperes azt sem adta elő, hogy az elsőfokú bíróság ítélete mennyiben jogszabálysértő, a mérlegelés okszerűtlen voltára nem hivatkozott, további bizonyítás szükségességét nem vetette fel. A fellebbező pusztán az elsőfokú eljárás során előadottakat ismétli meg fellebbezésében.

[39] Egyebekben a felperes az őt ért joghátrányokra vonatkozóan részletes tényállításokat tett, bizonyítást ajánlott fel, míg az alperes a tényállításokat csak

általánosságban vitatta. Az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette bizonyítás nélkül is megalapozottnak a követelt sérelemdíj összesített összegét, mivel az az elkövetett jogsértések súlyával, számával, a bántalmazások hosszú időn keresztül fennálló jellegével, az októberi jogsértés kiskorú gyermek jelenlétében történt elkövetésével együtt értékelve a kért sérelemdíjat megalapozta. Ettől függetlenül azonban széles körű tanúbizonyítást is lefolytatott a joghátrány nagyságára és megállapította, hogy a tanúk az előadott hátrányokat alátámasztották.

[40] Annak a ténynek, hogy a felperes az egyes események vonatkozásában külön-külön tartott igényt sérelemdíjra, tekintve, hogy a bíróság a sérelemdíjat egy összegben állapította meg, nem volt kihatása az ügy érdemére.

[41] Az alperes személyi körülményeire vonatkozó tényelőadást nem tett és bizonyítást sem ajánlott fel, mely alkalmas lett volna annak alátámasztására, hogy a megállapított sérelemdíj megfizetése számára nem lehetséges. Egyebekben az említett érvnek ilyen tény bizonyítottsága esetén sem lenne jelentősége a sérelemdíj meghatározásánál.

[42] A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság által kihirdetett és az utóbb írásba foglalt, majd a feleknek kézbesített ítélet rendelkező része egymáshoz képest elírást tartalmaz. A kihirdetett ítélet szerint az elsőfokú bíróság a felperest 7.800, míg az írásba foglalt ítélet szerint 78.000 forint illeték utólagos megfizetésére kötelezte. Ezért a másodfokú bíróság a felülbírálat alapjául szolgáló ítéletet a Pp. 353. § alapján, az illeték-rendelkezésre tekintettel hivatalból kijavította.

[43] A fellebbezés alaptalan.

[44] A felperes a keresetet elutasító rendelkezéssel szemben jogorvoslatot nem kért, az elsőfokú ítélet e része fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. A Fővárosi Ítéltábla az ítélet fellebbezéssel támadott részét az alperes fellebbezésének és a felperes fellebbezési ellenkérelmének keretei között vizsgálta.

[45] Az ítéltábla abból indult ki, hogy az alperes ugyan a másodfokú bíróságtól kért felülbírálati jogkör tekintetében a Pp. 369. § valamennyi rendelkezését megjelölte, az ítélet megváltoztatását célzó érdemi indokolást, adekvát jogi érvelést azonban kizárólag a sérelemdíj vonatkozásában adott elő. A másodfokú eljárásban a felülbírálat korlátját nemcsak az képezi, hogy a fél a határozatot mennyiben kéri megváltoztatni, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, a megváltoztatásra irányuló érdemi vizsgálathoz szükséges, hogy a fél a jogorvoslati kérelemhez konkrét jogi érvelést fűzzön. Az érdemi felülbírálathoz tehát nem elegendő annak kinyilvánítása, hogy a fellebbező fél továbbra is vitatja a vele szemben támasztott követelést, vagy azt – az elsőfokú ítéletre történő, konkrét vonatkoztatás nélkül – mechanikusan megismétli. A másodfokú szakban ugyanis nem a kereset elbírálására, hanem kizárólag az elsőfokú ítélet felülbírálatára kerülhet sor.

[46] Az előbbiekre tekintettel a felülbírálat a személyiségi jogsértések megállapítására vonatkozó rendelkezéseket nem érintette, a Fővárosi Ítéltábla kizárólag a sérelemdíj elutasítására, illetve csökkentésére vonatkozó kérelmet bírálta el érdemben.

[47] Az alperes jogi érvelése alapján a felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés *c)* és *d)* pontja szerint jelölte meg. A *c)* pont alapján eljárva a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelését. Az anyagi jogi felülbírálat során a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti. A *d)* pont alapján jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[48] A Pp. 369. § (3) bekezdés *c)* pontján alapuló felülbírálat körében az alperes azzal érvelt, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte olyan súlyú

nemvagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélését indokolná. Ilyen tényelőadást nem tett, ebből következően nem is bizonyított.

[49] Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos indokolásában a szükséges részletességgel kitért arra, hogy a felperest az alperes magatartása miatt ért joghátrányok mindegyike bekövetkezett. E megállapítással a Fővárosi Ítéltábla is egyetért.

[50] Az alperes a Ptk. 2:52. § (2) bekezdés értelmezésénél helyesen utalt arra, hogy a nem vagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele. Az ítélkezési gyakorlatot jelentősen befolyásoló Új Ptk. Tanácsadó Testület erre vonatkozó jogértelmezése, miszerint a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének a „jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata a bizonyítási terhet megfordító vélelmet állít fel a nem vagyoni sérelem bekövetkezése mellett. Ez a vélelem azonban megdönthető, a jogsértő bizonyíthatja, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a sértettet egyáltalán nem érte, vagy nem érte olyan súlyú nem vagyoni sérelem – ideértve az ún. bagatell sérelmeket is – amely sérelemdíj megítélését indokolná, sőt a bíróság köztudomású tények értékelésével is juthat arra a következtetésre, hogy az adott személyiségi jogsértés alkalmatlan arra, hogy nem vagyoni hátrányt okozzon.

[51] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. § (2) bekezdés utaló szabálya alapján a sérelemdíjért való felelősség konjunktív feltételeit önállóan és összességükben is értékelte. Kitért a jogellenességre (a személyiségi jogot sértő magatartás mibenlétére), a nem vagyoni sérelem bekövetkezésére, okozati összefüggést talált az egyes személyiségi jogsértések és a nem vagyoni sérelmek között. Ennek alapján kétséget kizáróan megállapítható az is, hogy az alperes a jogsértő magatartásokért fennálló felelősség alól nem tudta kimenteni magát.

[52] Az alperes fellebbezési érvelése annyiban következetlen, hogy a felperes személyes előadása során előadott tényeket nem tekintette a nemvagyoni sérelem bekövetkezésére vonatkozó tényelőadásnak. A felperes által a személyét ért fizikai és pszichés támadások következményeire, emberi méltóságára, testi és lelki egészségének megromlására és rokoni és társadalmi kapcsolatainak sérülésére, személyi integritásának megsértésére vonatkozó tényelőadás a nemvagyoni hátrány mibenlétének meghatározásához tartozik. Az ezzel kapcsolatos, köztudomás körébe sorolt hátrányok megállapíthatósága miatt fel sem merül, hogy a felperest az alperes által beismert tényekkel, a jogellenes magatartásokkal okozati összefüggésben nem érte nemvagyoni sérelem. Ebből következően a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjára alapított felülbírálat eredményeként az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés levonására nem került sor.

[53] A Fővárosi Ítéltábla a továbbiakban a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján vizsgálta a sérelemdíj összegének meghatározását.

[54] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. § (3) bekezdés értelmezésénél a sérelemdíj összegének meghatározására szolgáló speciális szabályokra volt figyelemmel. Felsorolta az összeg megállapításánál figyelembe vett körülményeket. Az alperes fellebbezésében egyetlen jogi érvet adott elő a mérlegeléssel kapcsolatos hiányosságra, következetlenségre, illetve ellentmondásra. E szerint a sérelemdíj összegének meghatározása során az elsőfokú bíróság megsértette a kétszeres értékelés tilalmát, mert a bűncselekményt is megvalósító személyiségi jogot sértő magatartások miatt megtörtént az alperes büntetőjogi felelősségre vonása. Ez az érvelés téves.

[55] Az alperes fellebbezésének e részében a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.316/2018/4. számú ítéletében kifejtett elvi tartalom kiragadott részletét idézte. Az ítélkezési gyakorlat ezzel szemben arra vonatkozik, hogy amennyiben a bűncselekményt is megvalósító személyiségi jogot sértő magatartások miatt megtörtént az alperes büntetőjogi felelősségre

vonása, a sérelemdíj büntetési céljának figyelembevétele az összecszerűség meghatározása során a ne bis in idem elvébe ütközik.

[56] A sérelemdíj intézményének funkciója elsősorban a jogsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és csak másodsorban a magánjogi büntetés. A sérelemdíjban nem a büntető elem, illetve egyfajta „büntető kártérítési” jelleg a hangsúlyos. A jelen ügyben olyan jogellenes magatartásokat kellett vizsgálni, amelyek amellet, hogy büntetőjogi joghátránnyal sújthatóak, egyben személyiségi jogot sértő cselekményeknek is tekinthetők. Ezért nem volt kizárt, hogy miattuk a polgári bíróság a Ptk. 2:52. §-a alapján sérelemdíj megfizetésére kötelezze az alperest, aki egyben a büntetőeljárás terheltje is volt.

[57] A büntetőeljárás eredménye, a bűnösség megállapítása és a kiszabott büntetés, valamint annak felfüggesztése tehát nem zárják ki a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezések alkalmazását.

[58] Az elsőfokú bíróság egyebekben a sérelemdíj meghatározásakor számba vett körülmények értékelésekor ki sem tért a sérelemdíj második funkciójaként szolgáló magánjogi büntetés jellegre. A további peradatokból sem lehet arra következtetni, hogy az alperes által állított kétszeres értékelésre sor került volna.

[59] Az alperes vagyoni viszonyaira vonatkozó előadása pedig egyrészt bizonyítatlan maradt, másrészt a megítélt sérelemdíj összege alapján fel sem merül, hogy e körülmények alkalmasak lettek volna a sérelemdíj csökkentésére.

[60] Ezért a Fővárosi Ítéltábla végkövetkeztetése az, hogy – a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai között – az elsőfokú bíróság ítélete az anyagi jognak megfelel és a megállapított sérelemdíj csökkentésének sem áll fenn törvényes indoka. Mindezek alapján az alperes fellebbezése alaptalannak bizonyult.

[61] Az ítéltábla hivatalból észlelte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a pertárgy értékét, ebből következően az illeték számítására vonatkozó rendelkezése is helytelen. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 40. § (1) bekezdése szerint, ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor – a járulékok figyelmen kívül hagyásával – az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni. A Kúria Itv. 40. § (1) bekezdését értelmező precedens határozatai szerint, ha a felperes személyiségi jogsértés miatt egy keresetben objektív és szubjektív szankciót együttesen érvényesít, az a perérték meghatározása szempontjából egységes keresetnek minősül és főszabályként az összecszerűen meghatározott szubjektív szankciót (sérelemdíj) kell az illeték alapjaként figyelembe venni. A meg nem határozható perérték csak akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a pénzbeli követelést (a Kúria Pfv.20.558/2015/3., Pfv.IV.20.991/2016/4., Pfv.IV.21.161/2022/6. számú határozatai).

[62] A felperes valódi tárgyi keresethalmazatban álló kereseteket terjesztett elő. Négy jogsértő esemény miatt kérte személyiségi jogai megsértésének megállapítását, valamint azok miatt összesen 2.200.000 forint sérelemdíjat is érvényesített. Ötödik keresetében 91.000 forint és 130.000 forint vagyoni kárigényt is érvényesített. Első négy keresete alapján az Itv. 39. § (3) bekezdés szerinti, meg nem határozható pertárgy értéke (600.000 forint) összességében magasabb, mint a sérelemdíj követelés értéke, ezért a pertárgy értékeként a magasabb összeget kell figyelembe venni. A másodfokú bíróság a pertárgy értékét az elsőfokú eljárásban 2.400.000+91.000+130.000 forintban, összesen 2.621.000 forintban, a feljegyzett illeték összegét 157.260 forintban határozta meg. Az elsőfokú ítélet elutasító rendelkezése miatt ebből a felperes terhére 7.800 forint, az alperesére 149.460 forint esik. Erre tekintettel az elsőfokú ítélet kereseti illetékekre vonatkozó rendelkezését a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[63] A fellebbezési eljárásban a pertárgy értéke 2.491.000 forint, ezért a fellebbezési illeték 199.280 forint. A fellebbezési eljárásban pervesztesnek minősülő alperes a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg megfizetett az államnak 176.000 forint fellebbezési illetéket, ezért őt a Fővárosi Ítéltábla csak a hiányzó különbözet megfizetésére kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján.

[64] A másodfokú eljárásban a felperes másodfokú perköltségét a korábban csatolt megbízási szerződésre utalva, 50.000 forintban határozta meg. A szerződés III.3.2. pontja szerint a munkadíj a beadványok szerkesztéséért alkalmanként 50.000 forint. A másodfokú eljárásban a felperes jogi képviselője egy beadványt készített. A határidőben benyújtott fellebbezési ellenkérelemre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a felszámított összeget alaposnak tartotta és annak megfizetésére a másodfokú perköltség körében az alperest kötelezte.

[65] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájának száma 10032000-01070044-09060018.

[66] A másodfokú bíróság tájékoztatja a feleket, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben a fél az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2023. szeptember 12.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró